

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν Κυριακὴν, 14^{ην}/27^{ην} Σεπτεμβρίου 2020, ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἡ ἑορτὴ τῆς Παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ἡ Ἐκκλησία ποιεῖ μνήμην τοῦ γεγονότος, ὅτι μετὰ τὴν ἀποπεράτωση τῆς οἰκοδομήσεως τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως (326-336 μ.Χ.) καὶ μετὰ τὴν τελετὴν τῶν Ἐγκαινίων αὐτοῦ τὴν 13^{ην} μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 336 μ.Χ., ἡ ἁγία Ἑλένη μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων Μακαρίου ὕψωσαν εἰς τὸν χῶρον τοῦ Φρικτοῦ Γολγοθᾶ τὸν Τίμιον Σταυρόν, ἵνα ἴδωσιν αὐτόν τὰ συγκεντρωμένα πλήθη, τὰ ὁποῖα καὶ ἀνεφώνησαν ὁμοθύμως πολλάκις τὸ «Κύριε ἐλέησον». Ἡ πρᾶξις αὕτη παρέμεινεν ἕκτοτε ὡς ἰδιαίτερον γεγονός, ἑορταζόμενον πανηγυρικῶς τὴν ἐπομένην, 14^{ην} μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

Διὰ τὴν μνήμην τοῦ γεγονότος τούτου ἐγένετο Μέγας Ἑσπερινὸς μετ' Ἀρτοκλασίας ἀφ' ἑσπέρας, Ἑσπερινὸς Παρρησίας, εἰς τὸ Καθολικόν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, μετὰ τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν προϋπάντησιν εἰς τὸ προσκύνημα τῆς Ἀγίας Ἀποκαθηλώσεως, τὸν Πανάγιον Τάφον καὶ τὴν προσκύνησιν εἰς τὸν Φρικτὸν Γολγοθᾶν ὑπὸ τῶν Συνοδικῶν, τὸ θυμίαμα καὶ πάντα τὰ διατεταγμένα παρὰ τῆς Τυπικῆς Διατάξεως καὶ Προσκυνηματικῆς τάξεως, προεξάρχοντος τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου καὶ συνιερουργούντων Ἀγιοταφίτων Πατέρων.

Τὴν ἐπομένην, Κυριακὴν, κυριώνυμον ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, ἐτελέσθη θεία Λειτουργία εἰς τὸ Καθολικόν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου καὶ συλλειτουργούντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καπιτωλιάδος κ. Ἡσυχίου καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιεπισκόπων Γεράσων κ. Θεοφάνους, Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, Σεβαστείας κ. Θεοδοσίου, Πέλλης κ. Φιλουμένου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Μαδάβων κ. Ἀριστοβούλου, ψαλλόντων τοῦ Γραμματέως τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἱεροδιακόνου Συμεὼν δεξιὰ καὶ τοῦ κ. Βασιλείου Γκοτσοπούλου ἀριστερά, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Εὐαγγέλου Βλιώρα καὶ μελῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γενικοῦ Προξενείου καὶ μετεχόντων ἐλαχίστων πιστῶν, λόγῳ τοῦ covid 19.

Μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἤρχισε ἡ λιτανεὶα ἀπὸ τῆς ὠραίας Πύλης τοῦ Καθολικοῦ, διελθοῦσα διὰ τοῦ προσκυνήματος τῆς Ἀγίας Ἀποκαθηλώσεως καὶ ἡ Ὑψωσις εἰς τὸ προσκύνημα τῆς Εὐρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τῶν ἱερέων καὶ πιστῶν ἡμῶν ἱσταμένων εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἀγίας Ἑλένης παρὰ τὰς ἀντιπροσκυνηματικὰς παραλόγους ἀντιδράσεις τῶν Ἀρμενίων ἱερέων. Ἐντεῦθεν ἡ λιτανεὶα διελθοῦσα ἀριστερὰ τοῦ «Μὴ μου ἅπτου» περιήχθη τρίς πέριξ τοῦ ἁγίου Τάφου καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸν Φρικτὸν Γολγοθᾶν. Ἐνταῦθα ἐγένετο καὶ πάλιν ὕψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, αἰρομένου ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου ἀπὸ τῆς Ἀγίας Τραπέζης πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος.

Διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἐλατρεύθη ὁ ὕψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἐγένετο ἀνάμνησις τῆς πρώτης ὕψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ὑπὸ τῆς

Ἀγίας Ἑλένης, τῆς δευτέρας ὑπό τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου (629 μ.Χ.), ἡγιασθησαν τά αἰσθητήρια ἡμῶν καί πᾶσα ἡ οἰκουμένη ἔναντι τῆς λοιμώδους νόσου τοῦ covid – 19 καί πάσης προσβολῆς ἐναντίας.

Ἦκολούθησεν ἄνοδος τῆς Πατριαρχικῆς Συνοδείας εἰς τήν αἵθουσαν τῶν Πατριαρχείων, ἔνθα ὁ Μακαριώτατος προσεφώνησεν οὕτως:

«Ὁ λόγος γάρ ὁ τοῦ Σταυροῦ τοῖς μέν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί, τοῖς δέ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστί» (Α΄ Κορ. 1,18), λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Καί ἀναλυτικώτερον, «τό περί τοῦ Σταυροῦ κήρυγμα εἰς ἐκείνους μέν πού βαδίζουν τόν δρόμον τῆς ἀπωλείας, φαίνεται μωρία καί ἀνοησία. Εἰς ἡμᾶς ὅμως/, πού εἴμεθα εἰς τόν δρόμον τῆς σωτηρίας εἶναι δύναμις θεοῦ, πού σώζει», κηρύττει ὁ θεῖος Παῦλος.

Ἐκλαμπρότατε Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος κ. Εὐάγγελε Βλιώρα,

Σεβαστοί ἅγιοι Πατέρες καί Ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί,

Σήμερον ἡ ἀγία ἡμῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησία ἐορτάζει τήν Παγκόσμιον Ὑψωσιν τοῦ Τιμίου καί ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Διό καί ἡ γεραρά Ἀγιοταφίτικῇ ἡμῶν Ἀδελφότης, παρά τά ἐπιβληθέντα περιοριστικά μέτρα ἔνεκεν τῆς λοιμώδους νόσου τοῦ κορονοϊοῦ, κατήλθεν εἰς τόν Πανίερον Ναόν τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα μετά παρρησίας ἐτελέσαμεν τό μέγα μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας ἀφ' ἐνός καί τήν τελετήν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀφ' ἐτέρου μετ' ἐμποδίων, τόσον ἐν τῷ ἱερῷ τόπῳ τῆς ὑπό τῆς Ἀγίας Ἑλένης Εὐρέσεως αὐτοῦ, ὅσον καί ἐν τῷ Φρικτῷ Γολγοθᾶ, τῷ τόπῳ δηλονότι τῆς πῆξεως αὐτοῦ καί τῆς ἐν αὐτῷ Σταυρώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ἀναφερόμενος εἰς τήν ὑψίστην θεολογικήν σημασίαν τοῦ Σταυροῦ λέγει: «Πᾶσα μέν οὖν πρᾶξις καί θαυματουργία Χριστοῦ μεγίστη καί θεία καί θαυμαστή, ἀλλά πάντων ἐστί θαυμαστότερον ὁ Τίμιος Αὐτοῦ Σταυρός. Δι' οὐδενός γάρ ἐτέρου ὁ θάνατος κατήργηται, ἡ τοῦ προπάτορος ἁμαρτία λέλυται, ὁ ἄδης ἐσκύλευται, ἡ ἀνάστασις δεδῶρηται, δύναμις ἡμῖν τοῦ καταφρονεῖν τῶν παρόντων καί αὐτοῦ τοῦ θανάτου δέδοται, ἡ πρός τήν ἀρχαίαν μακαριότητα ἐπάνοδος κατόρθωται, πύλαι παραδείσου ἠνοίγησαν, ἡ φύσις ἡμῶν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ κεκάθικε, τέκνα θεοῦ καί κληρονόμοι γεγόναμεν, εἰμή διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. «Διὰ σταυροῦ γάρ ταῦτα πάντα κατόρθωται ... Ἰδού ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ, ἥτοι ὁ σταυρός τήν ἐνυπόστατον τοῦ θεοῦ σοφίαν καί δύναμιν ἡμᾶς περιέβαλεν».

Ὅντως ὁ σταυρός, ὡς ὄργανον τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, μᾶς περιέβαλε μέ τήν ἐνυπόστατον δύναμιν καί σοφίαν τοῦ θεοῦ, κατά τό εἰρημένον ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν «Παροιμιῶν Σολομῶντος»: «Μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὗρε σοφίαν ... ξύλον ζωῆς ἐστί πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καί τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτήν ὡς ἐπὶ Κύριον ἀσφαλῆς», (Παρ. 3,13... 3,18). Μέ ἄλλα λόγια, ἡ σοφία εἶναι τό παραδείσιον δένδρον τῆς ζωῆς δι' ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι κρατοῦνται ἀπό αὐτήν καί εἰς τούς στηριζομένους εἰς αὐτήν γίνεται στήριγμα ἀσφαλές, ὡς ἐάν ἐστηρίζοντο εἰς αὐτόν τόν Κύριον. Τοῦτο δέ τό ξύλον τῆς ζωῆς δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τό ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Παραδείσου ξύλον τῆς ζωῆς τοῦ εἰδέναι γνωστόν καλοῦ καί πονηροῦ, (Γεν. 2,9.3, 22).

Ἡ ἰδιαιτέρα τιμή ἢ ὑπό τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἀποδιδομένη εἰς τόν Τίμιον Σταυρόν διατυπώνεται ἐναργέστατα ὑπό τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ λέγοντος: «Τοῦτον τόν Τίμιον Σταυρόν προετύπωσε τό ξύλον τῆς ζωῆς τό ἐν τῷ Παραδείσῳ ὑπό θεοῦ πεφυτευμένον, ἐπεὶ γάρ διὰ ξύλου ὁ θάνατος, ἔδει καί διὰ ξύλου δωρηθῆναι τήν ζωήν καί τήν ἀνάστασιν».

Μέ ἄλλα λόγια, ὁ ἐσταυρωμένος Χριστός εἶναι τό ξύλον τῆς ζωῆς, δηλονότι αὐτός οὗτος ὁ Τίμιος Σταυρός, διὰ τοῦ ὁποίου γίνονται κοινωνοί καί μέτοχοι τῆς δυνάμεως καί τῆς σοφίας τοῦ θεοῦ οἱ κηρύσσοντες Χριστόν ἐσταυρωμένον, κατὰ τόν θεῖον Παῦλον λέγοντα: «Ἡμεῖς δέ κηρύσσομεν Χριστόν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μέν σκάνδαλον, Ἑλλήσι δέ μωρίαν, αὐτοῖς δέ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καί Ἑλλήσι, Χριστόν θεοῦ δύναμιν καί θεοῦ σοφίαν», (Α΄ Κορ.1,23-24).

Ἡ δέ θεοῦ δύναμις καί θεοῦ σοφία, τουτέστιν ὁ Χριστός, εἶναι ὁ ἐκ τῶν ἀγνῶν αἱμάτων τῆς ἀειπαρθένου θεοτόκου Μαρίας ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ σαρκωθεὶς καί ἐνανθρωπήσας θεός Λόγος ὁ Σωτήρ τοῦ κόσμου, ὡς θεολογικῶς ἀναφωνεῖ ὁ ὑμνωδός τῆς Ἐκκλησίας Ἅγιος Κοσμᾶς: «Μυστικός εἶ, θεοτόκε, Παράδεισος, ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, ὑφ' οὗ τό τοῦ σταυροῦ ζωηφόρον ἐν γῇ πεφυτούργηται δένδρον, δι' οὗ νῦν ὑψουμένου προσκυνοῦντες Αὐτόν, σέ μεγαλύνομεν».

Διὰ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, λοιπόν, τοῦ σήμερον καί «νῦν» ὑψουμένου δι' ἡμᾶς, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, προσκυνοῦμεν καί δοξάζομεν τόν ἴδιον τόν Χριστόν, τόν ἐπὶ σταυροῦ θυσιασθέντα, «ἵνα λυτρώσῃ ἡμᾶς ἀπό πάσης ἀνομίας καί καθάρισις ἑαυτῷ λαόν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων», (Τίτ. 2,14). Ἀμήν. Ἐτη Πολλά.

Ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς